

Grundtræet, saavel som de Grændser, indenfor hvilke Ministeriet kan bevæge sig med Hensyn til Forandringer. Skulde pludselig Tilfælde opstaa, Krigstilfælde o. desl., er det selvfølgelig, at Ministeriet ved en foreløbig Lov med Lethed og med Alles Samtykke maa kunne komme ud over mulige Vanskeligheder, og er det almindelige, forberedte Foranstaltninger, der er Tale om, vil man gjennem Forhandling eller Bevilling paa Finantsloven kunne opnaa den fornødne Sanktion. — Med Hensyn til Spørgsmaalet under § 7 negter jeg ikke, at man jo nok kan være noget betænkelig derved. Jeg tror ikke, at en lignende Bestemmelse i det Omfang, man her har givet den, har fundet Anvendelse paa noget andet Forhold; jeg erindrer i alt Fald ikke, at man, i saa vidt Udstrækning, som her er foreslaaet, har unddraget de Vedkommende fra Domstolens Afgjørelse. Det er sket, navnlig med Hensyn til visse Beregninger angaaende enkelte Lønningsdele, personlige Tillæg o. desl.; men det er ikke sket, hvor Talen er om Fortolkning af hele den Lov, hvorpaa Vedkommendes Lønningsvilkår i deres Helhed hvile. At gaa saa vidt som det ærede Medlem for Præsby Amts 3die Valgfreds (Leth) og det ærede Medlem fra Bornholm (Dam), tror jeg dog neppe vilde være praktisk, idet man vist ikke vil kunne undlade at overlade flere af de herhen hørende Spørgsmaal til Ministeriets Afgjørelse. — Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale Lovforslaget til indgaaende Behandling, idet jeg deler den Betragtning, som allerede er antydet af flere ærede Medlemmer. Det vil maasse være rigtigst at lade et særligt Udvalg tage sig af Sagen; men Spørgsmaalet derom foreligger jo ikke nu.

Indenrigsministeren (Skeel): Ved Behandlingen af det Lovforslag, hvorved Driften af Statsbanerne i 1867 blev overført til Staten, blev det Spørgsmaal jo undergivet en grundig og indgaaende Undersøgelse, om det var rigtigst, at Staten gav sig af med Jernbanedrift, som er et industrielt Foretagende, og som man dengang saae, vilde føre til Konsekvenser, der vilde stille Administrationen over de paaagjældende Jernbaner noget forskjellig fra den Maade, hvorpaa Administrationen ellers staar til Lovgivningsmagten. Man veiede selvfølgelig Fordele mod Fordele, og idet man erkjendte, at det havde sin Betydning, at Administrationen ikke paa dette Omraade kom til at staa i et saa forskjelligt Forhold til Lovgivningsmagten, som Tilfældet vilde blive, hvis Jernbanedriften blev overdraget til Private, vandt dog den Anskuelse Overhaand, at Statsdriften i mange Henseender gav større Betryggelse for, at Jernbanerne kom til deres fulde Nytte overfor Befolkningens og Landets Lærv, idet der vilde kunne tages Hensyn ikke blot til de nuværende Forhold, men til en fremtidig Udvikling, der maatte være gavnlig for Landet i det Hele,

som man ikke kunde vente vilde komme til deres Ret under en privat Bestyrelse. Det var disse Grunde, som gjorde sig gjældende, og hvorfor man endte med at tilraade som en Prøve at overdrage Bestyrelsen af Statsbanerne til Staten. Men idet man gjorde dette, var man sig ogsaa meget vel bevidst, at et saadant Foretagende ikke fra Statens Side kunde drives, uden at man indrømmede Administrationen en meget vidtgaaende Myndighed til at ordne Alt, hvad Jernbanedriften angik. Loven af 14de Marts 1867 bærer ogsaa de tydeligste og uimodsigeligste Spor deraf. Dengang blev Administrationen tildelt en overmaade vid Myndighed til at ordne Alt Jernbanedriften vedkommende, til at slutte Overenskomst med fremmede Jernbanebestyrelser og til at ordne — derom er der ikke nogen Tvivl — ogsaa de økonomiske Forhold. De eneste Vanskeligheder, der i saa Henseende viste sig, vare de, at Embeds- og Bestillingsmænd kun maatte antages med et halvt Aars Farsel og uden Ret til Pension. De Love, der siden den Tid ere udfomne angaaende Jernbanedriften, have ikke begrænset eller indskrænket den Ministeriet oprindelig givne Myndighed. Loven af 26de November 1868 bestemte uden videre, at Statsbanedriften skulde fortsættes til 1ste April 1872, og Loven af 1871 bestemte, at Statsbanedriften ogsaa fremdeles ud over 1ste April 1872 skulde bestyres af Staten, uden at der da i nogen Maade blev gjort Staa i den Myndighed, som den Gang var tildelt Indenrigsministeren. Der er heller ikke siden den Tid foretaget Noget, som har forandret dette Forhold, og Indenrigsministeriet staar altsaa idag paa det samme retslige Grundlag, hvorpaa det blev stillet ved Loven af 14de Marts 1867. Hvilken Brug Ministeriet eller Administrationen har gjort af den Myndighed, som det dengang fik, kan der være Tvivl om; men jeg tror at turde sige, at den har været af den Bessaffenhed, at den tænkte mere og mere har faaet Rum, at det er det Hensigtsmæssigste at vedligeholde Statsdriften, og jeg har ikke faaet Kundskab om, at man har seiet væsentlige eller vægtige Indvendinger mod den Maade, hvorpaa Jernbanedriften i Realiteten er udført. De Indvendinger, der ere fremkomne mod Driften, ere væsentlig af formel Bessaffenhed. De vedrøre Spørgsmaalet om Begrænsning af Administrationens Myndighed, om, hvorvidt den Stilling, som Administrationen her indtager, stemmer med vort konstitutionelle System, og om det er muligt at staffe Lovgivningsmagten en større Indflydelse paa dette Omraade, idet man i samme Forhold begrænsede Administrationens. Man var sig jo dengang meget vel bevidst, at man her stod lige overfor et industrielt Foretagende, og at de samme Regler, som gjælde for industrielle Foretagender i det Hele, ogsaa maatte gjælde overfor dette Foretagende, skjøndt det blev overtaget af Staten, og da navnlig den, at man, naar et saa-